

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. — Претплата се полаже у Београду код Уредништва „Краљ-Миланова ул. бр. 16. Теразије“ а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. — Цена је листу на годину 20 динара, на по године 10 динара. За иностранство на годину 30 динара. За писаре при начелствима, практиканте у опште, општинске писаре оних општина које су већ претплаћене и за жандарме, у пола цене. Поједини бројеви не продају се. — Рукописи не враћају се. — Писма само плаћена примају се. — Огласи примају се по погодби.

ЛИСТ УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК Н. ДИМИТРИЈЕВИЋ

МИХАИЛО КР. ЂОРЂЕВИЋ
МИНИСТАР НА РАСПОЛОЖЕЊУ — БИВ. МИНИСТАР УНУТР. ДЕЛА.

За потпуну биографију г. Ђорђевића, требало би више простора но што наш лист може да да. Ми ћемо овде само у кратким потезима изнећи неке појединости из његова живота.

Г. Мих. Кр. Ђорђевић, рођен је 1850. г. у Крагујевцу. Тамо је учио осн. школу и нижу гимназију. Вишу гимназију и правни факултет свршио је у Београду. — Одличан у правним наукама, обратио је на себе пажњу Његовог Величанства Краља Милана, који је даровите и спремне људе на сваком кораку потпомагао. Њ. В. Краљ Милан одликовао је г. Ђорђевића за свога питомца и послао га на страну, да се код чувених немачких и француских професора упозна што боље са правним и државним наукама.

Био је по том на универзитетима у Минхену, Хајделбергу, Бону и Лајпцигу, где је са најбољим успехом полагао испите из трговачког и меничног права. Жудан науке и што темељнијег образовања, хтео је да се упозна са француским законодавством. На универзитетима у Каџу (Нормандији) и Паризу, г. Ђорђевић је црпео за себе што више знања, и радио је озбиљно на својим студијама као и у Немачкој.

По свршеним наукама, настаје нова епоха у његовоме животу. 1875. год. ступио је у државну службу као писар III кл. суда вароши Београда. После овога настаје низ промена у његовом чиновничком животу. Био је хонорарни проф. тргач. и менич. права на В. Школи. За тим писар II кл. минист. правде; па онда судија у Смедереву, и најзад, судија суда вар. Београда.

Тај кратак период његове службе провлачио га је кроз све гране нашег држав. устројства и његове администрације. Крајем 1880. год. заменио је судску струку са дипломатском. Био је секретар IV кл. при посланству у Цариграду. Пошто је добио унапређење, године 1882., отпуштен је из државне службе. Прави узрок одпуштању г. Ђорђевића из државне службе, била је једна критика у листу „Самоуправи“ на малу студију г. Милана Ф. Христића, у часопису „Отаџбини“ под насловом „Наша дипломат. струка“.

Као независан човек отпочео је 1883. год. у Београду своју адвокатску праксу. Од тога доба настаје и његово учешће у политичким, јавним радovima. Образован, сталне воље и чврстог карактера, био је почастован избором народног посланика у скупштини, а одликован је и тиме, што је био и владин посланик. Његови говори у сесијама скупштинским, привукли су пажњу и образованијега света и били су уврћени међу најбоље говоре нашег парламента.

1890. год. као народни посланик и адвокат, постао је Министар Правде, а 1891. промени портфељ и постаде Министар Иностранних дела. За тим 1892. год. понова дође за Министра Правде. Ну на томе месту није дуго био, јер је концем исте године отишао у Париз као изванредни посланик и пуномоћени Министар Србије. У Паризу је над њим извршио атентат чувени анархиста Леотија.

Од добивене ране боловао је пуних шест месеци. Овај догађај узнемирио је све више париске кругове, јер је г. Ђорђевић

них био омиљена личност. Заузимањем владе француске, први париски лекари лебдили су над њим, да му живот спасу, Нека им је свака хвала, они су га и спасли. По оздрављењу вратио се у Србију, где је остао на расположењу владе. Октобра 1894. понова је дошао за Министра Правде. Почетком 1895. год. иступи из кабинета и остане на расположењу владе. Крајем прошле 1896. поставио Министар унутрашњих дела, а 12. пр. месеца опет на расположењу владе.

Од књижевних радова његових излазили су чланци у часопису „Отаџбини“ за 1874. и 1875. год.: „О трговачким друштвима“, „О постанку и значају менице“. У правничком листу „Порога“: „Енциклопедија права“ и други стручни и политички чланци.

Од одличја има г. Ђорђевић: Таковски орден I степена са лентом; Белог орла V степена; црногорски: Данила I степена са лентом; бугарски: За грађанске заслуге са лентом; француски: Почасне легије II степена са звездом; белгијски: Леополда I степена са лентом; португалски: Христа са лентом и луксенбуршки: велики крст са лентом.

Као министар унутр. дела г. Ђорђевић је спремао да изврши многе корисне реформе у нашој полицији.

Својом министарском препоруком, он је допринео опстанак и бољу будућност нашем листу, на чему смо му веома захвални.

ЛУДИЛО ИЛИ СИМУЛАЦИЈА?

(СИНОВАЦ УБИО СТРИНУ)

Један случај симулације душевне болести, после извршеног хотимичног убиства без предумишљаја

ОД

Dr ВОЈ. М. СУБОТИЋА — МЛАЂЕГ

СЕКУНДАРНОГ ЛЕКАРА У БОЛНИЦИ ЗА ДУШЕВНЕ БОЛЕСТИ.

(СВРШЕТАК)

У детаљно описивање истраге, и самога тока суђења на претресу, нећу се упуштати.

Главна је да споменем, да је суд ово дело квалификовао као хотимично убиство без предумишљаја, и да је на дан 4. Јануара 1892. г. пожаревачки суд осудио Стојана на 20 год. робије у тешком окову. — Његов бранилац (г. адвокат Радуловић), заступао је гледиште, „да је Стојан убио вештицу и врачару, јер је био убеђен, да је његова стрина била нечиста жена и да има моћ, да свакога чинима залуди и умори, и да с тога треба да је убије, а по томе је закључио, да је Стојан убица из §. 53. крив. зак. а не из §. 155. истог зак., јер, вели он, који ће човек здраве памети доћи на мисао да жену врачару убије, те да се њених врајбина на такав начин курталише и он и његово село?!... Стојан, вели он, није човек здраве памети, и по томе не може бити ни урачуњљив за ово дело“. — Услед овога Апелациони суд наредио је, да се Стојан подвргне лекарском прегледу. — Управник окр. пожаревачке болнице, г. Д-р Станојко Вукчевић, дао је мишљење (6. Априла 1892.), „да Стојан није душевно болестан, већ здрав“. — Накнадно (21. Септ. 1892. г.) г. Д-р Ст. Вукчевић и г. Д-р Петика, дали су заједнички једну сведоџбу. Из ње вадим најзначајнији део: „Душевно стање. Од како је Стојан ступио у болницу, па све до данас (т. ј. од 7. Авг. до 21. Септ. 1892. г.) био је потпуно миран и присебан. Ни једнога јединога знака од душевне поремећености није се показало код њега. На свакодневна посматрања и припитивања, Стојан је свагда одговарао логично. При томе се примећавала само нека морална утученост, сигурно због учињеног дела, и с тога, што је у притвору. — Мишљења смо: да је Стојан сада потпуно здрав и телесно и душевно; али у исто време мишљења смо: да је могућно, да је Стојан, под притиском празноверица, могао доћи, за часак, у тако душевно стање, да несвесно изврши убиство“.

Услед оваког мишљења, Апелациони Суд наредио је, 28. Октобра 1892. год., да Главни Санитетски Савет да своје мишљење о томе: 1.) „Да ли је оптужени Стојан, у време дела, био свесан своје радње или не; 2.) да ли у опште, по науци, празноверица може за часак да произведе тако душевно стање,

да је човек несвесан своје радње, т. ј. 3.) да ли је празноверица каква душевна болест, и ако је у каквом је степену, и 4.) да ли је такав човек свесан своје радње, да му се казнимо дело може урачуњати у кривицу, или је он своје радње несвесан, и по томе за казнимо дело неурачуњљив §. 53. кр. зак.“ — Гл. Санит. Савет није дао одговор на ова питања Апелационог Суда, него је (18. XII. 1892. г.) донео ову одлуку: „Како досадашњим лекар. посматрањем није примећено, да је оптужени Стојан душевно болестан, а међутим је истакнута сумња, да је он ово убиство извршио у несвесном стању, то, да би се могло начисто одредити душевно стање здравља оптуженога, треба га упутити у болницу за душевне болести, где ће се моћи тачно посматрати“. — Услед оваког мишљења Глав. Санитет. Савета, Стојан буде спроведен у Болницу за Душевне болести, где је примљен на дан 5. Јануара 1893. г. са актом начелника среза пожаревачког, № 21.894. — После свршеног посматрања издата је суду ова сведоџба:

Лекарска сведоџба.

Лекарска стална комисија, одређена актом Г. Министра унутрашњих дјела од 10.—XI—1892. г. СМ 8449, прегледала је Стојана Перића, доба 31 год., тежака из Мајловца, окр. пожаревачког, притвореника првостеп. пожаревачког суда, због убиства своје стрине Стојанке, жене пок. Милије Мијатовића из Мајловца, који се налази на посматрању у Болници за Душевне болести од 5. Јануара ове год., те да се одреди, прво: да ли је Стојан душевно здрав, — друго: да ли је убиство извршио у душевно болесном стању?

Првих 15 дана Стојан је изјављивао, пред лекарима, да не зна, кад је, како је, где је, и на који је начин убио своју стрину, јер је био „пострадао“, ништа „о себи није знао“; пошто је оздравио „људи су му причали“, да ју је убио близу своје куће, ударив је сјекиром по глави, па кад они тако причају „ваљда је тако и било, јер они нису били пострадали“.

Крајем Јануара, изјаву о убиству своје стрине заменио је следећом:

„По смрти мога стрица, стрина је бацала врајбине на моју кућу, од њених врајбина разболео сам се у грудима и стомаку, боловао сам око два месеца; са врајбинама хтјела је да ја умрем. Да би свој живот одбранио, ја сам је убио: био сам при памети; нисам био луд, као што ме општина гради, она хоће да ми поможе да будем што мање осуђен.“ — „Молим вас, спроведите ме под суд, волим робијати 20 година, него вјечито остати у лудници“ — овим је речима више пута мољакао лекара, додајући ове разлоге: „Волим на робији него у лудници живети, јер на робији, пошто издржим своју осуду вратићу се кући, а може бити да ћу се прије осуђеног рока вратити с робије путем милости“. Атакође је изјављивао више пута лекару и ову жељу: „Волим вјечито остати у лудници него за колац — стрељање; свакоме је човеку мио живот; ако не бих био код своје куће, био бих у лудници, опет с људима, имао бих шта да радим. Волим овај свет него онај; отуд се нико није вратио, да нам прича како је, — ја знам да се само на овом свијету живи“. Уз ово је обично додавао ове разлоге: „Боље је за мене да останем овдје у лудници, да слушам овдје, колико ми се повјери, него сад после 4 године да идем на робију од 20 година, и да носим гвожђе: ја сам слаб, од гвожђа могу ми ноге пропасти, и могу и умријети на робији чекајући помиловање“.

Од 10. Марта заменио је предходну изјаву следећом: „Јесам убио стрину нехотично, хтео сам је заплашити, што ми је врајбином учинила те сам боловао два месеца, нисам био при памети кад сам тако неваљало дјело учинио“. Почетак и ток двомјесечне болести описује овако: „Кад сам мртвог свог стрица чувао, казала ми је стрина — ми смо двоје сами били — да јој завучем руку под појас, те да видим како јој срце игра; кад сам јој руку завучао нисам осјетио да јој срце игра, али сам осјетио да ме на један мах удари нека „далга — вјетар“ од кога сав планух, поцрвенех, очи искезих и клонух као мртав. Сутра дан нисам знао куда идем. Тада сам примјетио, да ми је то стрина учинила, те нисам био при памети. После сам боловао два месеца. Осјећао сам неке жи-

* Да ли има суда за ту општинску власт, што даје лажно уверење?!

пове, као да ме ражњевима боду; жигови су почињали од десног рамена, па косо силазили до бедра лијевог, други су почињали од лијевог рамена, па косо силазили до десног бедра, а трећи су попречке преко слабина ударали. Стомак ми се напрегнуо, трбух се испуни, тако се надујем, нити сам могао јести, нити пити, као луд сам ишао. Зној ме пробијао по образу, челу, рукама, леђима, трбуху и ногама. Често ми је наступала помрчина пред очима, о себи нисам ништа знао. Једног дана уз посте Петрове, пред ноћ, ушла ми је стрина у авлију, те је *просула воду, њену вражбину*, ја сам лежао у кревету пред амбаром, чим сам спазио, одмах скочих, дохватих сјекиру и *хтједох је ударити по рамену, да је заглашим*, да не баца више вражбине, да ме се окане, али ми се сјекира *омаче*, те је ударих по глави и одмах је умрла од тог удараца, тако сам је нехотично убио. Одмах сам се упутио у Градиште да јавим капетану шта сам урадио. Како је било доцкан, заноћио сам у Тополовнику, у кафани. Сутра дан рано стигао сам у Градиште, испричао сам г. капетану како сам стрину убио, он је заповједио те сам затворен. Стрина ми је била блудница, живела је у блуду 9 година са неким Богосавом Стојадиновићем, који је своју жену отјерао; мој је стриц мајчино млинеко пропштао од Богосава и моје стриее, јер су га више пута тукли; он је од своје куће морао бјежати од њихових удараца. Ал је село мрзило моју стрину због *блудничења* и због *вражбина*. Јавно сам се власти само зато, што знам, да се *не може сакрити човечија крв!* Ко призна своју кривицу власт га може да осуди. Нисам хтио због Богосава, *швалера моје стрине*, те вечери остати код куће, чим би дозвола да сам му убио *швалерку*, он би мене убио. Чуо сам. доцније, да ме је те вечери тражио да ме убије. — При овом је исказу остао до данас.

Стојан је признао 22/6 1889. и 4/7 1889. на саслушању пред истражном влашћу, да је убио своју стрину, па је изјавио да ју је хтио *заглашити, те да му не чини са вражбинама*, а није је хтео убити, него му се секира *омакла*. Ни Стојан, ни отац му, нису тврдили пред истражном влашћу, да је Стојан био душевно болестан кад је своју стрину убио. Истражна власт спровела је Стојана првостепеном пожаревачком суду за убиство Стојанчино на осуду, и то као физички и душевно здрава.

При претресу у првостепеном пожаревачком суду од 4/1 1892. г. Стојан је остао при раијем саслушању од 22/6 и 4/7 1889. г., и осуђен је на 20 год. робије у тешком гвожђу.

Правобранилац Стојанов, у својој жалби од 7/4 1892. г. упућеној апелационом суду, *први је истакао мисао да Стојан није човек здраве памети, и по томе да не може бити ни урачуњив за ово дело*, јер његов клијенат наводи за побуду на убиство да је учинио ово убиство једино с тога, што је био убеђен, да је његова стрина била нечиста жена, била је *врачара*, и као таква имала је моћ, да сваког чинима залуди и умори.

У пожаревачкој окружној болници Стојан је посматран први пут од 2/3—6/4 1892. год., и нађено је: да је душевно здрав; а други пут је посматран од 7/8—22/9 1892. г. и констатовано је од два лекара: да је физички и душевно здрав, али у исто време дато је мишљење: *да је могуће, да је Стојан под притиском празноверица могао доћи за часак у тако душевно стање, да несвесно изврши убиство.*

Мишљење лекарско. Стојан се првих дана хтјео преставити као да не зна ништа о убиству. Кад је доцније примјетио, да се они болесници, који су у душевној болести какав злочин учинили, *чувају у лудници скоро док су живи*, признао је да је убио стрину, и да је био присебан, *јер воли робију него лудницу.* Али кад се је боље размислио сјетио се је, да би био строжије кажњен, ако призна, да је био при свести, и да ју је хтео убити; него *отпочне изјављивати, пред лекарима, да није имао намјеру да убије своју стрину Стојанку, него ју је хтео „заплашити“ сјекиром, али се сјекира омакне, те је нехотично убије, и мисли „да није био у памети, као што ваља, кад је такво неваљало дјело учинио,“ јер он „више воли лудницу него колац — стрељање.*

Овакве болести, какве он описује, да му је стрина вражбином натурала, непознате су у интерној патологији и у психијатрији; оне не постоје, он их је сам измислио.

Да је Стојан био у манијакалном стању, кад је убиство извршио, не би се могао опоменути тачно, кад је, где је, и

за шта је извршио убиство; не би могао у *оном моменту* знати чинити избор, да ли да је *„заплаши,“* или да је *„убије нехотично“*; не би се сјетио, да *„онај, ко се јави власти сам, мање се и осуђује,“* не би се сјетио, да се треба јавити власти, *„јер се крв човечија не да сакрити,“* не би се плашио од љубазника његове стрине — Богосава! Једном речју, не би знао резонисати — размисљати — рачуне давати себи и властима.

Јако пада у очи контрадикција у издата три увјерења суда општине маиловачке. У првом увјерењу од 11/7 1889. г. Бр. 907. види се, да се је Стојан жалио суду противу Стојане, да му је Стојана стрина учинила, и да иде ко луд; али суд у том увјерењу не помиње, да је приметно да је Стојан доиста луд! Ни у другом од 20/11 1891. г. Бр. 1050. суд општ. маиловачке не каже, да је Стојан био луд, кад је два пута тужио оп. суду Стојанку због *„врачарења“*, и јавио *„да ће је убити.“* А у трећем увјерењу од 15/7 1892. год. Бр. 487, суд општински, после убиства Стојанчиног на 3 године, и пошто је Стојан осуђен на робију, тврди: *„да је Стојан за време још док није ово убиство учинио, био сишао са ума и боловао је душевно, и ово убиство учинио — извршио — у бесвесном стању — лудило; а ову душевну болест добио је од поменуте Стојане, јер га је иста Стојана таквим учинила са којеквким њеним чинима и вражбинама, јер се иста Стојана, као таква чинарица и врачарица сматра овде у селу, и сви смо је у селу избегавали и клонили се је као чинарице и ураво страховали смо од ње. Још и то знамо, да је исти Стојан, пре убиства Стојанкиног, (а то је кад је сишао са ума) ишао по селу као луд, мумлао, и причао како га Стојанка умори и ураоласти.“**

Ово је треће увјерење суда општ. маиловачке без вредности у анамнестичном погледу, а поред тог у контрадикцији је са прва два увјерења ранијих датума, који су ближи догађају били по времену.

Да је Стојан био душевно болестан, не би казао о себи да је луд, не би знао тражити *„узрок“* своје лудило, не би знао подизати тужбу противу *„проузроковача“* свога лудила, а најмање би знао претити убиством свом проузроковачу. Овако луд човек не умије да расуђује, него само здрав ум — здрава памет.

Да ли је био Стојан у вријеме извршеног убиства своје стрине Стојанке под притиском какве празновјерице, или под притиском какве одушевљене идеје: да село спасе од *„страха“*, или под притиском каквог користољубља, или најзад, под притиском какве освете, — нама није познато; то зна само Стојан и нико више. Али, како из расмотрених акта, по кривици Стојана Перића, тако и из посматрања од 5. Јануара па до данас, можемо извести закључак:

Да је Стојан Перић *душевно здрав, и да је био урачуњив* у вријеме извршеног убиства своје стрине Стојанке, т. ј. у том моменту није био душевно болестан.

Београд, 29. Априла 1893. год.

Чланови комисије:

Др. Јов. Данић

Др. М. В. Васић, управ. болнице

Др. Цвијетић, секунд. лекар

Услед оваког, стручњачког, мишљења Апелациони Суд је осудио Стојана, и то на 10 година робије у тешком окову (9. Августа 1893 год.).

Распитао сам, и сазнао сам, да је Стојан из казамата **УСЛОВНО** пуштен у слободу својој кући, на дан 11. Авг. 1896. год. — Управа казненог завода јавља, да је Стојан владања врло доброг.

Јасно је, *да је Стојан, кад је убиство учинио, био при памети, да није тада био луд*, он то и сам изреком признаје. Нејасно је, и недовољно је испитано: за што он уби своју стрину? Да ли само из празноверице? Не бих рекао. Биће, да

*) На овоме уверењу потписан је чак и свештеник г. Љубомир Путниковић (!!), поред председника, 2 члана, писара, 15 одборника и 49 грађана, међу којима је било само њих 17 писмених. — Простима и неписменима може се још и опростити, али г. *попи* нема опростити! У место да искорењује, он утврђује сујеверство!! Желети је, да га његова претпостављена власт од ове болести излечи.

Др В. М. Суботић

су ту играли главну улогу неки други обзир, који су остали непознати. Не бих рекао, да је Стојан истину говорио, кад је казао: „да бих свој живот одбранио, ја сам је убио.“

Напомена: Оригинална акта добио сам од пожаревачког првостепеног суда.

ИСТРАГА

VI

О крађи.

(НАСТАВАК)

2. Друге припреме за крађу.

Није само ухођење једини посао онога који је у чију кућу упућен; он нема особено прописани посао, већ има све у опште да чини, што не би падало у очи, и што може само у своје време за извршење дела од користи бити. С тога се обично такве индивидуе при своме изласку из дотичне куће, у којој су своја проматрања вршили, као бајаги забуне и у место да се упуте право ка капији, а они одлазе на друга задња врата и ту, ако би ова случајно била закључана, браву отворе и све што нађу за потребно и за тили часак припреме, како би им при извршавању саме крађе лакше посао за руком пошао. Од врло је велике важности за таку уходу (проматрача) ако том приликом може да украде какав кључ, или да узме отисак кључа, или барем да кључаницу копира. Опози ли се, дакле, да се каква страна особа, просијак, колпортер и т. д. при уласку своје у кућу, труди да стане у близини врата, или код чивилука где висе кључеви и т. д., онда ваља знати, да је таква особа сумњива и да је се ваља добро причувати.

Особити је пак задатак таким уходама (проматрачима) на селу тај, да вернога и опрезнога пса у оној авлији у којој се има крађа извршити отрују, па за то сваки од њих има увек уза се потребно средство за то. Али како има и таквих врста паса, који из туђе руке неће ништа да узму, онда се они постарају да изнађу начин, како ће такога пса нагнати или приволети да прими спремљени му залагај. Ко год је поле о овоме разбироа, чуо је врло често, како је баш на толико и толико дана пре извршења крађе „изненадно, случајно и на чудан начин“ верни и добри пас угнуо, што, да се није десило, не би се извесно ни крађа та догодила, јер би он сиромаш извршиоцима, исте својом познатом верношћу на пут стао. Према овоме што је до сада наведено у погледу паса, могло би се у неку руку као неко правило узети: „да је боље какво верно псетање имати у кући (у соби), него и великог и бесног пса у авлији, јер овај за вештог лопова и крадљивца није никада никаква сметња.“ Ако је пас, који се држи у авлији отрован, онда треба вагда знати то: да ако крађа још није извршена, и ако то тровање не стоји са чим другим у вези (н. пр. да га је отровао какав комшија из зависти и т. д.), онда треба на сигурно знати и очекивати, да ће у најближем времену у дотичној кући бити покрађе, ако се евентуално не спречи. У таким случајевима, као и онда, ако се крађа после тровања пса деси, ваља сву своју пажњу обратити на оне особе, које су се у току тога времена виђале да се око отрованог пса бакћу. То су обично, а може се рећи готово увек такве особе на које се не би могло никада посумњати, као н. пр. каква старица, која добродушно даје комад свога сувог хлеба псу, који на њу лајући насрне; или какво дете, које се весело и задовољно са псом игра, а за тим плачући одјур, „јер му је јаднику пас отео хлеб намазан маслом или пекмезом, те је он тако остао без своје ујине.“ Деси ли се, дакле, што слично овоме, онда треба знати (а то је за иследника врло важно) да је дотично лице један члан онога друштва, које је доцније или истога дана крађу извршило, те се онда може лакше трагање вршити, пошто је на тај начин задобивен у неку руку кључ саме покрађе. У већини истрага је иследнику стало поглавито само до тога, да изнађе почетак или управо рећи конач дела, па кад то сазна и има у рукама, онда му је даљи посао олакшан и може бити потпуно уверен да се неће преварити.

Нарочита врста поступања са домаћим псима, јесте она помоћу куја. Нема ни једнога пса, који неће ићи за кујом која се почела водити, па шта више ни сами уштројени пси који

су за сваку акцију неспособни. Надраживање куњег пса може се спречити помоћу плетене корпе, која му се на њушку меће и на коју се сваки пас привикнути даје, ако му се та корпа с дана у дан консекветно, пажљиво и поступно меће, док се са свим на њу не привикне. За кују пак, која се почела водити, нема у томе правцу апсолутно никаквога средства. Човек би морао имати таког старог пса, који је потпуно постао неспособан за надражење; али такви пси у опште за ништа и не вреде. Крадљивци обично поведу собом оне ноћи када крађу хоће да изврше, кују, која се почела водити и то везану за какав конопчић, те да помоћу ње надраже и најбешњег пса у дотичној авлији да за њом иде, те да га на тај начин са свим умире, док они свој посао не сврше; јер пас чим осети и на њуши такву кују, одмах постаје са свим безопасан. Ако је пас везан онда вођа кују приводи овоме да је њуши и да га тиме са свим умири, а ако није везан, онда вођа поведе кују ка капији, а надражени пас пође за њом са свим мирно, те га вођа на тај начин изведе из авлије, па га онда ухвати и веже и тиме га учини са свим безопасним за извршење предузете крађе.

Свакоме ће посматраоцу пасти у очи, да путујући људи обично за собом воде кују а не пса. То долази отуда, као што то и сами ловци потврђују, што су кује много човеку приврженије, верније и послушније; оне неће тако лако од свога госе да утекну, не може их нико одмамити, а и иначе су много прилагодније и умиљатије од паса. Али ово све што је до сада наведено не може баш довољно да објасни, за што ти путујући људи скоро увек и искључиво за собом кује воде. Може се узети, да они то чине само за то, да их у цељи крађе употребе за примамљивање кућевних паса.

Ако се је, дакле, где год каква покрађа догодила, а може се претпоставити да је кућевни пас на горе наведене начине заведен, онда ваља добро и на првом месту сву пажњу обратити на те путујуће људе, који имају уза се кују, а који су се у то време у близини онога места где је покрађа извршена виђали. Ваља напоменути још и то, да такви људи могу свој посао да изврше и без кује, и то тиме, што н. пр. своју обућу, хаљине и т. д. натару о уд кујин, која се почела водити. То дејствује на пса готово исто тако, као да је и сама куја присутна. Пас неће на такога човека никада напасти, нити ће на њега лајати, но ће свугде за њим поћи. Ово средство најобичније употребљују уходе (проматрачи), како би се у дотичну кућу, где се мисли крађа да изврши, лакше увући, и оно што им је нужно размислити могли, а да их пас у тој кући не нападне, нити да их укућани у њиховој намери опазити и спречити могу. Ако се, дакле, иследнику приликом увиђаја и отпочетог трагања, буде од стране оштећенога, или других укућана причало, да је на кратко пре учињене покрађе у кућу долазио какав просијак, на кога кућевни пас, који је иначе љут и насртљив, није ни залајао, но шта више да је умиљављујући се око њега ишао и њушио га, онда треба он — иследник — на сигурно да зна, да је тај просијак саучасник у тој покрађи, те ваља одмах да нареди да се овај пронађе, па да даље поступи што нађе за сходно и нужно.

Све ово што је до сада наведено, веома је важно за иследника, па за то им се и обраћа пажња на то, како би у датом им случају све то имали на уму, и од тога у приликама употребу чинити могли.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК

Образац за вођење кривичних истрага.

(СВРШЕТАК)

Бр. 8535.

Решење:

Кад окрив. Исидор, на своје испиту од 27. тек. месеца Бр. 8532, вели, да сведоци Станко и Миљко лажу, да су га видели оне ноћи, кад је крађа извршена, пред кућом Петровом, то на основу §. 153. крив. суд. поступка *решавам*: да се учини суочење о тој околности између окрив. Исидора и све-

дока Станка и Миљка. Но како Исидор и то вели, да је те ноћи био код куће, и да никуда није излазио, сем једном у авлију поради „нужде“, док на против сведок Станојло, стриц његов, тврди, да му је Исидор по вечери казао, да ће отићи на разговор до свога побратима Николе Мрачића па тамо и отишао, то учинити суочење и између Станојла и Исидора о тој околности, која је била предвиђена у накнадном испиту окрив. Дулића.

28. Априла 1897. год.

Н. . . .

Иследник,
Начел. срески
Илија Марковић.

Рађено 28. Априла 1897. год.
у канцеларији ср. Н.

Протокол суочења

Између окрив. Исидора Дулића с једне, и сведока Станка Окановића Миљка Бојичића и Станоја Дулића с друге стране. Извршено у присуству подписатих грађана.

I. Сведок.

I

Станко рече Исидору у очи:

„Ти си Исидоре у петак у вече, а то је између 25. и 26. тек. месеца, био на домаку куће Петра Марића. Видео сам те добро, кад сам се био враћао са појате где стојиш прислоњен уз плот баш према кући Петровој. Кад си видео да сам те спазно, чучнуо си поред плота а ја сам отишао даље својим путем. Ти си био Исидоре и нико други, јер сам те лепо видео на месечини. То ти ево и у очи кажем. Немој дакле лагати, већ реци праву истину“.

+ Станко Окановић.

Подписао га Трифун Жарковић.

I

Окривљени Исидор на ово Станку рече:

„Лажеш Станко, да си ме видео те ноћи пред кућом Петровом. Ти говориш то само због тога, што сам противу тебе гласао за преседника Јанка Палића. Ја ти кажем ово у очи, а ти ме узми на душу како хоћеш.“

Исидор Дулић.

II

Станко остаде при својем исказу, на што ће се и заклети.

+ Станко Окановић.

Подписао га Трифун Жарковић.

II

И Исидор оста при својем тврђењу: да Станко лаже, и да он те ноћи није био пред Петровом кућом.

Исидор Дулић.

II. Сведок.

I

За овим призват сведок Миљко и рече окрив. Исидору ово у очи:

„Исидоре, нећу да кажем оно, што није истина, већ ево говорим ти у очи, да сам те видео у петак на ноћ, где мићу поред пута близу куће Петрове и изгуби се иза оних ограда Мирка Гајића. Била је месечина, па сам те видео као по дану. А познао би те вала међу стотину других. Ја сам тада баш изишао из камаре где сам био стоку обилазио. Моја је кућа, као што и сам знаш, одмах до куће Петрове, па ми је било лако спазити не само тебе, но ма ко да је тада проминуо поред његове куће. За то кажи и ти истину онако, како је било. Ја нећу да грешим душе своје о никога, па ни о тебе.“

Миљко Бојичић.

I

Исидор на то рече Миљку:

И ти Миљко лажеш, да си ме те ноћи видео близу куће Петрове. То говориш за то, што сам те тужио општини за оно моје исечено дрво. Ја знам, кад су двојица без душе један је без главе, ал' нека, кад вам је тако воља“.

Исидор Дулић.

II

Миљко у свем остаде при својем тврђењу на што ће се и заклети.

Миљко Бојичић.

II

Исидор такође остаде при горњем исказу: да Миљко лаже и да он није био те ноћи пред кућом Петровом.

Исидор Дулић.

III Сведок.

I

Станојло рече у очи Исидору:

„Ти си синовче у петак у вече самном вечерао, па по вечери рече ми, да ћеш мало отићи на разговор код твога побратима Николе Мрачића. И одмах за тим отишао си а ја сам легао да спавам. У које си доба дошао, не знам, само кад сам устао, видео сам те у кревету. То ти ево у очи кажем, јер под сѐде моје косе нећу да лажем“.

+ Станојло Дулић.

Подписао га Трифун Жарковић.

I

Окривљени Исидор на ово рече Станоју:

„Није истина да сам по вечери где год од куће отишао, а казао сам да ћу отићи код Николе Мрачићи, по нисам отишао. Ти си био сѐн, па си легао да спаваш, а ја још мало после тебе остадох код огњишта. Тако је било“.

Исидор Дулић.

II

Станоје оста у свему при својем исказу, на што ће се и заклети.

+ Станоје Дулић.

Подписао га Трифун Жарковић.

И Исидор оста при својем тврђењу, да никуда из куће те ноћи није излазио.

Исидор Дулић.

Пред нама без примедбе:

Трифун Жарковић.

Мојсило Иванић.

Деловођа, писар

Славко Шајковић.

Оверава иследник,

Начел. срески

Илија Марковић.

Бр. 8536

Решење:

Петар Марић, тежак из Оглађеника, на протоколу свога преслушања од 26. Априла тек. год. изјавио је, да му је ноћу између 25. и 26. тек. мес. извршена крађа на опасан начин. Крадљивац је обио катанац на његовим подрумским вратима, па онда, удешеним кључем отворио браву; ушао у подрум и однео: трубу платна за кошуље, од кудеље; комад сура сукна од прилике 60 аршина, два јелека женска, један белокораст нож и друге неке ствари у вредности 300 динара. Поллаже сумњу, да му је ову крађу извршио Исидор Дулић из Оглађеника. Ту сумњу утврђује тиме, што се позвао на сведоке Станка Окановића и Миљка Бојичића онд. који ће му, вели, осведочити, да су Исидора те ноћи видели на домаку куће његове, где је по свој прилици мотрио положај, како би могао лакше ову крађу извршити.

Полицијским увиђајем потврдило се потпуно постојање овога дела.

Испитани сведоци: Станко и Миљко у свему су потврдили наводе тужиоца Петра и то:

1. *Станко*: да је, враћајући се са појате, око 10 сахати у вече, спазео Исидора, где стоји пргслоњен уз плот према кући Петровој и нешто гледа. Кад га је био спазео, он је — Исидор — чучнуо поред плота у намери да се сакрије, и Станко је међу тим отишао даље својим путем без да је што Исидора питао, јер зна да је насртљив. Дакле видео га и познао; и

2. *Миљко*: да је те ноћи изишао из своје куће — која је близу Петрове — да стоку обиђе. Враћајући се из кошаре, према месечини, видео је Исидора, како мину поред плота и изгуби се иза ограда Марка Гајића. Лепо га је, вели видео и познао. Помислио је: шта ће овај у ово доба овде? Мора бити да нешто смера. И доиста, сутра дан чуо је да је Петар покрађен. Дакле, и он га је видео и познао.

Оба су на своје казивање и клетву обећали.

Узет по овоме на одговор Исидор пориче, да је те ноћи био пред кућом Петровом, већ је, вели, целу ноћ спавао у кући свога стрица, сем што је једном изишао поради „нужде“ напоље. Сведоцима не верује за то, што са њима живи у омрази. У своју одбрану није могао да наведе никакве стварне доказе, до једино то, што се позвао на свога стрица Станојла, који ће му, вели, посведочити да је целе ноћи код куће био, и да никуда из куће није излазио.

Испитан по овоме Станојло; стриц Исидоров, показао је, да је Исидор заиста био у вече између 25. и 26. т. м. у његовој кући, где су вечерали. По вечери, вели, Исидор је отишао код свога побратима Николе Мрачића, а кад се одатле вратио, не зна. Зна само то, да га је сутра дан, кад је устао, видео у кревету. И он је на своје казивање клетву обећао.

Суочени по томе: Станко, Миљко и Станојло са окрив. Исидором, казали су му у очи све оно, што су противу њега на своје испиту показали.

Из целе ове радње дакле види се:

а) да овде постоји дело опасне крађе из §. 223, крив. закона, и

б) да је извршилац овога дела Исидор Дулић тежак из Оглађеника.

И ако Исидор кривицу не признаје, противу њега стоје ове околности које га за учиниоца истог означају:

1. Што је при њему нађен „калауз“ кључ, којим је брва на подруму Петровом отворена, као што је то полиц. извиђајем утврђено — §. 121. тач. 1. крив. суд. поступ.

2. Што је био на лицу места, у времену, кад се казним делом догодило — §. 121. тач. 7. крив. суд. поступ.

3. Што се лажно изговара да није из куће, у времену учињеног злочинства, никде излазио, док је то на против сведоцима утврђено — §. 125. крив. суд. поступ.; и

4. Што га оштећени Петар за кривца опредељено означаје — §. 131. под в. крив. суд. пост.

Са ових разлога, а на основу §. 117., 118. и 130. б. крив. суд. поступка, подписати иследник

решава:

Да се противу окрив. Исидора кривична истрага продужи, но за време, док иста траје, да буде у притвору.

Пошто је пак ово-срески затвор несигуран, а Исидор је кадар да из истога побегне, јер је познат као опасан и неваљао, у смислу §. 140 крив. суд. поступ. да буде још и у окову.

Ово му решење одмах на подпис саопштити, па за тим даље поступити по закону.

29. Априла 1897 год.

Н . . .

Деловођа, писар
Славко Шајковић.

Иследник,
Начелник срески
Илија Марковић.

Примедба: Окрив. Исидор жалио се противу горњег решења првостепеном суду у и суд је на основу §. 131. крив. суд. поступ. исто решење одобрио а жалбу одбацио. Иследник даље истрагу продужује. Прибира доказе. Истражује материјалну истину, и т. д. И кад дело *потпуно* иследи, поступа даље у смислу §. 158. крив. суд. поступ. а кривца са актима чињенога ислеђења спроводи суду на осуду. Уз акта ваља послати и ствари које стоје у вези са кривичним делом.

Ми смо ово кратко, и ако не исцрпно донели, као образац, по коме се имају водити кривичне истраге. Ако се пак у току даље истраге обеснаже докази, изнети противу окривљеног и истрага добије други, супротни карактер, онда је остављено иследнику, да према томе поступи по §. 29. крив. суд. поступ.

В Р А Ч А Р Е

Чудноват је појам у нашега народа. Ако му ко у кући занемогне, трчи код врачаре. Ако во не јсде, перната живина липсава и т. д. опет хајд' код врачаре. Једном речи, врачара је код нашега народа и лекар и нека виша моћ, која својим очима гледа у тајну наше судбине. Наш се народ љуго вара, што се баца у наручја оваких варалица. Врачаре нису ништа друго до пуке варалице, које живе од зноја других људи. Треба само имати на уму ово: кад би врачара знала тајне природне, она би прво себи помогла, па онда другима, те се не би потуцала од немиле до недрага, јадна, одрпана и гладна. Па ипак народ њима верује. Он се њима предаје и, са неком светом побожношћу, извршује њихове наредбе. Да наведемо само један случај. Славку Шолићу занемогне дете. Нешто је „заковрчило“ па ни маћи. У селу је баба Манда чувена врачара. Куд ће сиромаш Славко него код ње. Разуме се да је тамо отишао „са пуним рукама“. Мудра баба видела је пред собом — гуска, кога треба што боље очупати. Саслушала је мирно једног човека, завртела је главом, а седи чуперци падаху јој по очима и раменима. — Па баш тако, упита она, а очи јој играју као полоју. То су, мој синко, чини, које треба што пре скинути. Он је на нешто „нагазио“. Бога ми — „нагазио“. Ал' ништа, све ће то проћи, само кад баба Манда учини своје. Него то се ради у млади петак. У тај се дан моја реч слуша. За то иди кући, па дођи прекутра. Онда је млади петак. Ал' понеси собом: прног петла, добро урањеног; овцу јаловицу; пет ока масти и 10 ока вуне. Па онда, нађи небушен дукат. Све то донеси, јер ми треба за мој посао. Ако ти дете не оздрави, ево, ту сам најтања. И баба, обично тада покаже сухом руком свој смежурани врат. Шта ће сиромаш човек? Дете му је мило и драго. Набави све што треба и однесе баби. Тек тада настаје процедура врачана и бајања. Та је појава колико одвратна толико исто и смешна. Баба озбиљна. Узима у тепсију чисте воде са извора. У ту воду баца врео жар. Ако угљен остане на површини воде, добро је, а ако падне на дно, хрђаво је. Зли су дуси још у болеснику. Мора се на ново бајати, па боје и поклони доносити. Од те воде налије бака у суд ономе, који тражи лека, и вели му, да болесника три пут њоме по глави пошкрпи а потом да га залаже. Бива случајева, да болесник сам од себе оздрави, или што је болест лака, или што му је природа јака, па је могао извесну болест преболети. У таким приликама, сељани држе, да је болеснику помогло врачана баба Мандино, или које друге њене друге, и онда се њена слава проноси и у друге округе тако, да свет њој јатомично јури за савете у извесним случајевима. Ове варалице, у опште, имају и своје јатаке, преко којих врше моћ свога врачана. Тако на пример, њен јатак украде пар волова Илији Јакшићу, и, по договору са бабом, веже их код потока на граници среза Т. Сиромаш Илија, тражи своју стоку, кука и запомаже, док се тек не присети да оде до врачаре. Тамо затече њу мирну и озбиљну. Кад јој се изјада, она узме опет воде у тепсију, или размеће карте. Дуго нешто гледа, расматра, маше главом, па отежућим и неким свечаним гласом вели, како га је сам Бог до ње упутио, и како се његови волови налазе ту и ту код потока и т. д. И доиста, Илија налази тамо своје волове, к'о да их је руком својом на томе месту оставио. Чуди се, прича, и разноси њену славу, а баба са својим јатаком да пукне од смеја. Зна се већ по себи, да се баба за свој посао добро од Илије наплатила, и да је и јатак добио свој „исе“. На против, кад баба не зна о каквој ствари, онда прибегава лукавству и околиша као маче око вреле капе.

Тако је код сељана, простог света. А код нас, који се сматрамо као образовани? Како је код нас? Можда још црње и горе. Ето, баба Јула у сред Београда „чуда чини“. Њој долазе прве „даме“ па боје и господа, и она пророчки показује шта ће се коме у животу догодити. Наравно, да се њој мора

претходно казати име, стање породично, односи у животу и т. д. и тада тек, на основу „своје науке“, казује шта ће бити и шта ће се у најкраћем времену догодити. И за чудо, веле многи, да погађа као да из књиге какве чита. Кад види пред собом младу женску — веле, одмах погоди да је — девојка и да је још и — заљубљена. А молићемо, која девојка није заљубљена? Па онда, кад види младића зна као на длану да је момак и — да је и он заљубљен. Јел' те да је то чудновато? Тек, како хоћете, ама она, од пара лаковерног света, сазида себи лепу кућу и живи као „бубрег у лоју“, а свет ко' свет, нека и даље јури њој, да из њених уста чује своју судбину. Ми би молили надлежне полицијске власти, да овим варалицама стане једном на пут, како неби и даље варали наш лаковерни свет. У тој смо цели и исписали ове ретке. За такве женске има власт ослонца и у кривичном закону, па нека према њима примени сву строгост законску. Ко себи не може да помогне, не може ни другоме. То је опште начело. Врачање, бајање, прорицање, терање злих духова и т. д. проста је обмана. За болест помаже лекар, а за зле духове школа. То су две чињенице, на које треба наш свет да рачуна.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

СТАНИМИР МИЛУТИНОВИЋ

лопов и варалица

Млад је. Сад му је тек 17 година, а већ је неколико пута био кажњаван полицијски, а једном и судом на три године затвора. Ову је казну издржао у Топчидеру као — малољетан. Станислав је родом из Књажевца. Омален је, нежан и леп. Дobar је гимнастичар. Виђа се да служи и као келнер по хотелима. Служба му је мост, преко кога иде да изврши крађу или да

кога вешто превари. Можда и сада где год служи. У последње време био је у Софији. По изгледу леп и примамљив, упознао се тамо са неком постаријом женском, која је служила код једног бугарског министра. Пре извесног времена пође га жена за Аустро-Угарску, на свадбу своје кћери. „Случајно“ се баш тада и Станислав крену за Србију. Путовали су у друштву све до Ниша. Лепо се и врло љубазно ту опростише. Станислав галантно пољуби своју „сапутницу“ у руку, а она кокетно климну главом и врло се мило на њ насмеши. Жалостан је то био расанак. Кад је воз пројурio нишком долином, поштована госпођа у мало није у несвест пала, али не за младим својим кавалером, него што је приметила, да јој нема њене ручне торбе, у којој је био један леп брош, железничка карта и пасош. По опису покрадене „даме“, Станислав је одмах ухваћен, али је дрско порицао ову крађу. Доцније ипак је признао. Он је мислио да ће у торби наћи пара, али се преварио, јер је та „дама“ свој новац послала раније поштом а задржала само толико, колико јој је било најнужније за пут. — И лопов се по кад-кад превари у своме рачуну. Доносимо слику овог младог неваљалца, да сваки на њ мотри и да га се у извесним приликама добро причува. Може се превидјати, заклинјати, богорадити, ал' опет — чувајте га се, јер вук длаку мења а ђуд никако.

ПОТ Е Р А

БЕМ МАЂАШ и КАТАРИНА ГРИНХОЛД

То вам је виши чиновник пештанске штедионице. Према положају и васпитање му одговара. Отмен је и углађен. Пре кратког времена извршио је у Пешти превару у вредности 10.000 форината, па је за тим побегао са Катарином Гринхолд, женом неког угледног пештанског грађанина. Он је на име

Бем Мађаш

неког Игњата Кирланда там. узео 40 акција, чија вредност износи горњу суму. Акције ове узео је из исте штедионице где је као чиновник служио. Пред само бегство, његови пријатељи видели су, да је при себи имао 6000 фор. На питање: од куд му тај новац, одговорио је, да је исти подигао из банке на име свога оца. Потером полицијске власти дозвољено је, да је Мађаш, на неколико дана после извршене преваре био у Бечу, и да је тада заједно са Катарином преноћио у хотелу „Норд банхоф-у“, но обоје под туђим именима. У Бечу је казано, да путује за Немачку, у цели, да своју „рођаку“ Катарину отпрати у место њенога рођења. Међу тим, по другом једном извештају, он је одпутовао у Беч само за то, да затури свој траг, јер

је одмах за тим виђен заједно са својом сапутницом на прузи железничкој Нови Сад—Земун. Вероватно је, да је Мађаш са Катарином посетио и Србију, па, или се овде задржали, или су даље отишли за Бугарску а можда и Турску. Овде, дакле, приказујемо две „тице“, које из Беча, Пеште и т. д. долећу амо на „оријент“, да се у каквом скривеном гњездашцу сакрију и топе на зрацима своје „плаховите“ љубави а боме и на „паклу“ оних штедионичких форината. Наша полиција нека припази на ове две „тице“, па с њима поступи онако, како закон наређује... По овим сликама лако се могу познати. Мађаш је стар 29 г. Родом је из Мађарске. Ожењен, има и деце. Осредњег је раста; дугуљастог, бледог лица. Косе смеђе а очију црних. Малих, плавих бркова, а и плаве браде. Носи увек наочаре. Чела високог а нос а кукастог. Десни му је кажипрст краћи. Катарина је из Бермеђе; има око 30 год., средњег раста, граорастих очију, плаве косе. Уста малих, правилног носа; лица у опште округлог и бледог. На себи

Катарина Гринхолд

има црну, svilenu хаљину. Појава господска. То је у главном њихов опис. Остало допуњују слике...

Т Р А Ж Е С Е

Начелник окр. ужичког депешом својом од 23. пр. мес. № 11346 јавља, да су 22. ист. мес. у вече 12 непознатих зликоваца дошли у механу рибашевачку па свезали: газду механе

који је и председник исте општине, келнера и 7 сељака који су у кафани били. За тим су од газде изнудили 87 динара у разној монети, 1 мушку кошуљу, 1 револвер већи, 1 нове силаве, 1 кутију револверских фишека и 1 кутију мибодова система, 1 златну кићанку, 31 комад златних рубија, 2 сребрне игле, 1 златан прстен и 1 сребрн с монограмом „Д. В. Ђ.“, 1 женски сребрн прстен, 1 мушке везене чарапе нове, 1 мали ћошкасти дукат на сребрној игли; од келнера изнудили 120 дин. у српским банкама, 1 чохану памуклију нову, 1 чохани нов фермен, 1 револвер белих корица. За овим су одвели газду — председника — те им отворио судницу у којој су нашли 2392.04 дин. прикупљене порезе у разној монети, 385.15 дин. разних депозита — свега 2777.19 дин. и то однели. Један од зликоваца казао се је да је одбегли притвореник „Тендо“. Напећује се тражење ових зликоваца.

Видосав Димитријевић, калфа опанчарски, учинио је опасну крађу у Наталинцима па побегао. Видосав је смеђ, обриван, по лицу рошав и добро развијен. Од одела носи сељачке сукнене хаљине. Која власт Видосава пронађе, нека га упути управи града Београда с позивом на Бр. 22971.

Васа Пандуров, калфа коларски, учинио је опасну крађу у општини железничкој па побегао у Београд. Васа је родом из Н. Села у Банату, има 22 год., плав; од одела има: капут, панталоне, папуче и шешир. Пронађеног Васу треба спровести управи града Београда с позивом на Бр. 22987.

Стојан Живковић обућар оvd. пресудом Првостеп. Суда за вар. Београд од 9. Јануара 1896. год. № 484., осуђен је на месец дана затвора и на плаћање трошкова, због тешке повредe тела. Стојан се тражи ради извршења пресуде. Нађеног треба стражарно спровести Управи града Београда, с позивом на акт № 17.765 тек. год.

Ноћу између 15. и 16. прош. месеца непознати зликовци напали су на судницу општине горњо-буковичке у округу ваљевском. Пошто су провалили зид и направили рупу, хтели су да се кроз ову провук у намери, да обију касу општинску. Служитељ општински Никола Андрић, који је спавао у судници, тргне се из сна, скочи и дохвати једну сикуру, која је онде била, па њоме убије на место Мијанла Џајића из Г. Буковице, који се почео провлачити први на онај проваљени отвор. За осталим зликовцима учињена је потера.

20. октобра о. г. у вече четири непозната зликовца напали су на механу Милоја Радивојевића из Котраже, у срезу драгачевском, и на овога пуцали, али га нису потрели ни повредили. Милоје се стави у одбрану и једнога од зликоваца убије. Остала дружина узме убијенога и понесе за једно 30 хвати, па га после оставе и однесу му оружје и капу.

Учињена је одмах потера и истрага за зликовцима, па су два друга убијеног зликовца ухваћени и притворени.

К Њ И Ж Е В Н О С Т

У штампи је VI. свеска Тасиног дневника, у којој је ова садржина: *Робијаш, У патроли, Страни господин, Бијанка, Разбојници, Гостољубље и Рањеник*. Садржина му је врло интересантна, обилна са поуком и забавом, као што су већ обично Тасине књиге и белешке. Нашим читаоцима скрећемо пажњу на ову књигу, која ће бити готова до половине Новембра ове год. — У исто време, можемо већ објавити и то, да ће кроз који дан ући у штампу и *Тасно уауство* за ислеђење кривичних дела. Ту ће бити изложено све што једном иследнику треба. Тако исто, ту ће бити изнети и случајеви из наше и стране праксе, што може послужити у даним случајевима и нашим судским и полицијским иследницима.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

На препоруку једног нашег поштованог сарадника, ступили смо у везу са неколико јевропских полиција, од којих ћемо добијати све потернице противу чувених и опасних допова и зликоваца, за које се држи да су амо на исток побегли. Уз описе таквих лица, добићемо и слике њихове, да их се наш свет зна чувати, а полицији да на њих обратимо пажњу за хватање. Већ у овом броју почињемо доносити те светске допове и злочинаце. И овом приликом помињемо нашим читаоцима, да смо ми учинили све с наше стране, да наш лист остане на висини једног европског гласила са оним програмом каквог смо га истакли. На читаоцима је да нас својом претплатом у овоме потпомажу.

Молимо све наше скупљаче, што смо им већ обуставили шаљање више неадресованих бројева, да нам исте врате, јер су нам веома потребни. Надамо се, да ће нам ту доброту учинити, за коју ћемо им остати захвални.

РАДИ ЗНАЊА

Јављамо нашим читаоцима, да се у државној штампарији већ у велико ради наша објављена књижица „Полицајац“ са календаром за идућу 1898. годину.

Књижица је удешена за цеп. До сада у њој има ово:

До четрдесет и више слика опасних лица, са кратким описом њиховим. „Кесарош“, прича о кесарошима из Тасиних бележака и дневника. Лоцовски језик, речи из коцкарског говора. Кратак извод из полиц. уредбе; Уауство за жандарме удешено по правилима њиховим. Формула за полиц. и општинске чиновнике и т. д.

Цела књижица биће скроз занимљива и корисна за сваког. Цена је књизи 1 динар.

Да би знали, колико ћемо штампати од ових књига, молимо наше скупљаче да нам што пре јаве, колики се број у њиховој околини може растурити.

ИЗРАЂУЈЕМО НАЈБОЉЕ И НАЈЈЕФТИНИЈЕ

УНИФОРМЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ ЧИНОВНИКЕ

КРОЈ И ИЗРАДА ИЗВРСНА.

Највеће стовариште за спрему, као што су: капа, нарамњак, сабља, кајас, темњак, рукавице, мамузе, несесери за пут и за јело, чутурице и т. д.

Најновији ценовник и мустре шаљемо на захтев бесплатно. — Молимо за што веће поруџбине

МОРИЦ ТИЛЕР И КОМП.

ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТИ

Њ. В. Краља од Србије, Њ. В. Цара и Краља Аустро-Угарске, Њ. В. Краља Грчког. Њ. В. Шаха персијског, Њ. В. Престолонаслед. грчког и Њ. В. Надвојводе Јосифа.

Београд, Краљ-Миланова улица (Теразије) бр. 9.